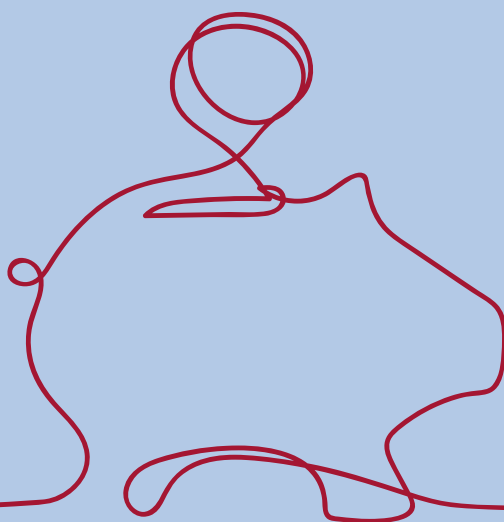
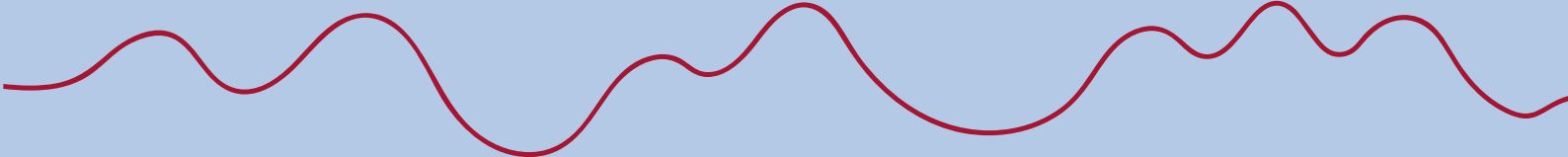

FUB:s temadag om ekonomi

En temadag för personer med IF om ekonomi

Den ekonomiska situationen för personer med intellektuell funktionsnedsättning (IF) är sämre än hos andra personer i samhället. Sjukersättningen och aktivitetsersättningen är för låga och följer inte löneutvecklingen. Samtidigt betalar personer med sjukersättning och aktivitetsersättning en högre andel skatt än personer som lönearbetar. Varje år sedan 2014 har FUB tagit fram en rapport som heter *Fångad i Fattigdom?*. Rapporten uppdateras med nya siffror varje år. I samband med årets rapport har FUB, Inre Ringen Sverige och Ung i FUB tagit fram förslag på en temadag om ekonomi till FUB-föreningar runtom i landet. Ni kan välja att göra alla övningar eller enstaka, övningarna är beräknade att ta 45 minuter. Se övningarna som en inspiration och anpassa dem gärna efter er grupp. Glöm inte av att ta pauser mellan övningarna!

Avsluta er temadag med att dela ut diplom till deltagarna!

Diplomet är ett separat dokument och hittas på

<https://www.fub.se/om-fub/styrelsearbete/aktivera/temadagar/>

Vi hoppas att många känner sig sugna på att ordna något på hemmaplan!

Vänligen,

Emelie Mynde, emelie.mynde@fub.se

Marcus Nilsson, marcus.nilsson@fub.se

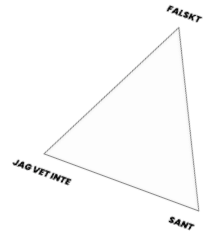

Tre hörn - Falskt eller sant om ekonomi

Syfte: Genom denna aktivitet kan deltagarna få fördjupa sig i hur reglerna kring ekonomi ser ut för personer med IF, samtidigt som deltagarna kan diskutera sina svar med varandra.

Att förbereda innan:

- Flytta bort eventuella möbler som är i vägen.
- Lägg ut ett papper i tre olika hörn: ett **"SANT"** hörn, ett **"FALSKT"** hörn och ett **"JAG VET INTE"** hörn.
- Börja med att kolla Riksförbundet FUB:s informationsfilm om *Fångad i Fattigdom* innan ni börjar ställa påståenden. [Klicka här för att se filmen.](#)

Genomförandet:

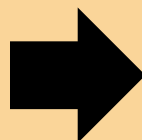
Börja med ett eller ett par enkla test-påståenden så att deltagarna kan testa metoden.

T.ex. Personer med IF lever ofta i fattigdom! / Valfritt test-påstående

- När alla är värma i kläderna, börja läs upp de olika påståendena, en i taget
- Varje deltagare visar vad hen tror är rätt svar genom att ställa sig i det hörnet där hens svar står på pappret.
- Låt deltagarna (de som vill!) berätta varför de ställde sig vid den lapp som hen står vid.

Uppmana deltagarna att diskutera med varandra under övningen!

**Bläddra till nästa sida för
att läsa påståendena.**

Förslag på frågor att ta upp:

- Personer som har sjuk/och aktivitetsersättning betalar lika mycket i skatt som pensionärer. (**FALSKT**, personer med sjuk/ och aktivitetsersättning betalar mer andel i skatt än pensionärer)
- Alla kommuner måste betala lika mycket till personer som deltar i daglig verksamhet (**FALSKT**, kommuner kan idag välja om eller hur mycket de betalar i habiliteringsersättning. Det gör att det är olika i olika kommuner)
- Hur hög hyran i LSS- bostaden är styrs av hur mycket andra lägenheter i den delen av staden kostar (**SANT**, kommuner kan ta ut något som kallas marknadsmässig hyra, dvs. det som andra lägenheter i området kostar)
- Man kan få betala sin god man själv trots att man har sjuk/ eller aktivitetsersättning (**SANT**, det som avgör om man får betala sin god man är hur mycket inkomst man har på ett år, och i vissa fall får man in det beloppet när man har sjuk/ eller aktivitetsersättning.)
- Om jag har mycket pengar på banken får jag inget bostadstillägg alls (**FALSKT**, bostadstillägget minskas gradvis beroende på hur mycket pengar man har. Så bara för att bostadstillägget påverkas så försvinner oftast inte hela.)
- Enligt Funktionsrättskonventionen ska personer med funktionsnedsättning ha tillräckligt med pengar att leva på (**SANT**, det står i artikel 28. FN:s kommitté var oroad över den ökade fattigdomen för personer med funktionsnedsättning när Sverige granskades 2024)
- Lönebidragsnivåerna (den summa Arbetsförmedlingen kan betala till arbetsgivare för att anställa någon med funktionsnedsättning) har inte höjts på flera år (**SANT**. Det är flera år sedan nivåerna höjdes och allt färre anställs med lönebidrag idag)
- Färdtjänsten kostar lika mycket i hela landet (**FALSKT**, det är varje region som bestämmer hur mycket resor kostar. Det gör att det skiljer mycket)
- Man kan inte få CSN för studer på anpassad komvux. (**SANT**, tyvärr.)

**Använd våra övningar och frågor som inspiration.
Anpassa ert innehåll efter er grupp!**

Samtalskort om ekonomi

Syfte: Genom denna aktivitet får deltagarna lära diskutera frågor som exempelvis reklam, att handla på internet och konsumenträtt.

Att förbereda innan:

- * Ladda ned PDF-filen som heter samtalskort.
- * Skriv ut och klipp till korten.

Genomförandet: Lägg ut korten i en hög eller sprid ut dem på bord med baksidan uppåt. Låt deltagarna dra ett kort i taget och låt dem läsa upp vad som står på kortet. Låt alla deltagare, som vill, svara på påståendet, inklusive hen som läst upp påståendet. Hjälptill att leda samtalet och ställ följdfrågor eller förklara kortet om det behövs.

Uppmana deltagarna att komma på egna påståenden.

**Ni laddar ned samtalskortet
på FUB:s hemsida.**

[Klicka här för att komma dit.](#)

Kontanter – Heta stolen

Syfte: Heta stolen är en rolig aktivitet som påminner om hela havet stormar.

Deltagarna får ta ställning till om de håller med/tycker att påståendet stämmer eller om de inte håller med/inte tycker att påståendet stämmer. Alla påståenden handlar om kontanter. Deltagarna får reflektera över varför de tycker som de tycker och varför några kanske har en annan åsikt.

Att förbereda innan:

- Ställ stolar i en cirkel. Antal stolar ska motsvara antal deltagare plus en stol.
- Börja med att kolla på Riksförbundet FUB:s film om kontanter innan ni börjar ställa påståenden. [Klicka här för att se filmen.](#)

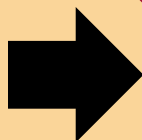
Genomförandet:

Deltagarna ska sitta i en cirkel. Det ska alltid finnas en tom stol. Börja med ett eller ett par enkla test-påståenden så att deltagarna testa metoden. Det kan gärna upprepas varje gång att deltagarna ska bestämma om de håller med/tycker att påståendet stämmer eller om de inte håller med/inte tycker att påståendet stämmer. Samt upprepa gärna hur man ska göra, beroende på hur man har svarat. När deltagarna är varma i kläderna, börjar ni läsa upp påståenden, en i taget. Alla deltagare som håller med påståendet, reser på sig och byter plats med varandra. Alla deltagare som inte håller med sitter kvar på in plats. Om en person är ensam om att ställa sig upp, sätter sig hen på den tomma stolen. Diskutera resultatet efter varje påstående.

Förslag på test-påstående:

- Det är lättare att använda kontanter än kort / Allt färre personer använder kontanter / Valfritt test-påstående

Bläddra till nästa sida för att läsa påståendena.

Förslag på påståenden:

- Det är diskriminering när butiker eller caféer inte tar emot kontanter.
- Det är viktigt att ha kontanter hemma om det skulle bli kris eller krig.
- Alla butiker/restauranger och caféer borde ta emot kontanter.
Varför? Varför inte?
- Jag föredrar att använda kontanter istället för kort.
- Det skulle vara lättare att prata med en person på banken när jag betalar räkningar istället för på internet.
- Det är svårt att hitta en bankomat idag.
- Jag undviker att gå på aktiviteter om jag inte vet att de tar emot kontanter.
- Jag tycker att alla borde få tillgång till Bank-ID och Swish.

**Använd våra övningar och frågor som inspiration.
Anpassa ert innehåll efter er grupp!**

Saras fritidsaktiviteter - Mitt Vuxenlivs budgettavla

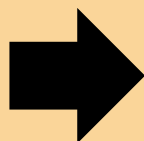
Syfte: Mitt Vuxenlivs budgettavla är ett enkelt och pedagogiskt verktyg för att få koll på sin ekonomi. I övningen får deltagarna testa på att göra en budget och samtidigt reflektera över vilka utgifter som är nödvändiga eller inte.

Att förbereda innan:

- Gå in på <https://www.mittvuxenliv.se/utforskare/teman/ekonomi> och skapa en budget. Klicka på **Skapa en egen budget**-knappen.
- Eftersom ni bara ska göra en budget för Saras fritid, tar ni bort boende och mat som är förinställt.
- Ta med en mobil, dator eller surfplatta som ni kan använda om ni gör övningen tillsammans.

Genomförandet:

Antingen väljer ni att göra övningen tillsammans kring en enhet (mobil, dator eller surfplatta) eller så gör deltagarna den en och en, eller parvis. Börja med att läsa upp berättelsen om Sara, använd gärna en tavla eller ett block för att skriva upp Saras inkomst och utgifterna som nämns. Låt deltagarna skapa olika budgetar, en som håller sig inom Saras budget och en som går över. Välj om ni vill ställa frågorna under tiden ni skapar era budgetar eller om ni vill göra det efteråt.

**Bläddra till nästa sida för att läsa
berättelsen om Sara!**

Sara är 27 år gammal och har 11 369 kronor (13 132 innan skatt) i inkomst.

På Saras fritid gillar hon att gå på bio.

Sara tycker också att det är roligt att bowla.

Varje månad har Sara 590 kr som hon kan använda till fritidsaktiviteter.

Sara vill gärna ha råd med att både gå på bio och bowla en gång i månaden.

Ta hjälp av **Mitt Vuxenlivs Budgettavla**

och gör en budget för Saras fritidsaktiviteter.

Priser för bio:

* Biobiljetter kostar mellan 159 kr till 179 kr styck.

* Sara vill gärna äta popcorn och dricka läsk när hon går på bio. Biografer har olika popcornmenyer, popcornmenyerna kostar mellan 109 – 185 kr.

Ett biobesök för en person med biobiljett och popcornmeny kostar mellan 268 – 364 kr.

Priser för bowling:

* Olika bowlinghallar kostar olika mycket, men vanligtvis kostar det 300-400 kr för en vuxen att bowla.

Det är ofta billigare att bowla under dagtid än på kvällen.

Frågor att ställa till gruppen:

- Har du gjort en budget för dig själv någon gång?
- Tycker du det är svårt att veta vad du har råd med?
- En del utgifter är viktigare än andra. Kan du nämna några?
- Vad ska man tänka på när man gör en budget?

